

Skörd av potatis 2008

Preliminära uppgifter

Production of potatoes in 2008

Preliminary results

I korta drag

Ökad totalskörd av potatis trots minskad areal

Den svenska skörden av matpotatis beräknas till 558 000 ton. Det är fyra procent högre än 2007 års slutliga totalskörd. Fyra län dominerar matpotatisodlingen: Skåne, Västra Götalands, Hallands och Östergötlands län. Den preliminära arealen matpotatis uppgick år 2008 på riksnivå till 19 680 hektar. Det är en minskning med ca 650 hektar eller drygt tre procent jämfört med föregående års slutliga statistik. Det är främst i Hallands och Västra Götalands län som matpotatisarealerna minskat. Den totala arealen matpotatis i riket har under den senaste tioårsperioden, med undantag för år 2004 och 2005, sjunkit trendmässigt.

Hektarsköörden av matpotatis inklusive färskpotatis beräknas för år 2008 till 28 340 kilo per hektar, vilket är 7,8 procent, eller drygt 2 000 kilo per hektar, över föregående års slutliga hektarskörd. Att den totala skörden trots allt blir högre än föregående år är en effekt av att en högre skörd per hektar bärgats och att den obärgade arealen i år är av begränsad omfattning.

Potatis för stärkelse odlas främst i Skåne, Blekinge och Kalmar län. Hektarsköörden beräknas till 40 400 kilo per hektar och den totala skörden till 295 000 ton, vilket är 16 procent högre än föregående års resultat. Arealen stärkelsepotatis, 7 310 hektar, är i år drygt 700 hektar mindre än föregående år och den minsta arealen sedan 1995.

Obärgade arealer för matpotatis beräknas för landet som helhet uppgå till ca 280 hektar vilket är 700 hektar mindre än föregående år, då stora regnmängder under odlings säsongen gav upphov till obärgade arealer. För potatis för stärkelse beräknas endast 10 hektar av arealen vara obärgad i år jämfört med närmare 900 hektar för 2007.

Gunnel Wahlstedt, SCB, tfn 019-17 62 45, gunnel.wahlstedt@scb.se
Olle Funcke, SCB, tfn 019-17 60 51, olle.funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Jordbruksverket, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5834 Serie JO – Jord- och skogsbruk, fiske. Utkom den 9 december 2008.

URN:NBN:SE:SCB-2008-JO17SM0801_pdf

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Mats Wadman, SCB.

Innehåll

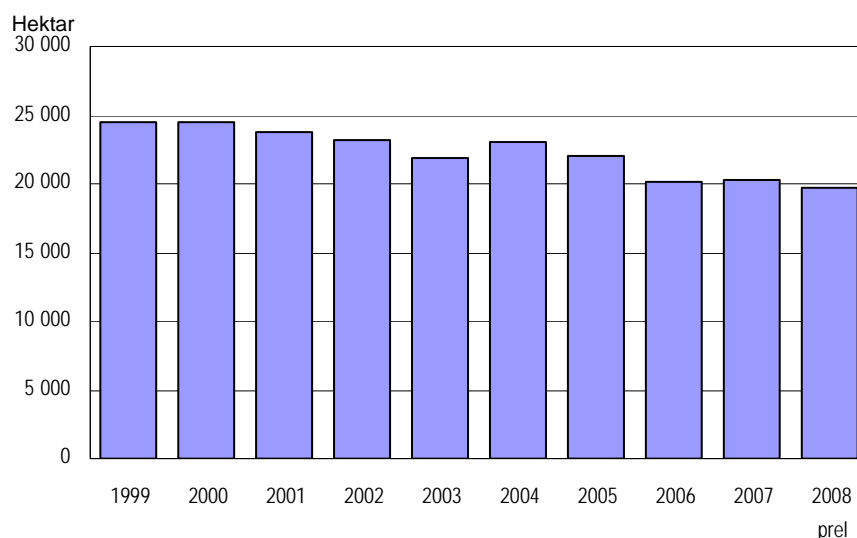
Statistiken med kommentarer	3
Potatisarealerna fortsätter att minska	3
Hektarskörden av matpotatis ökar 2 000 kilo per hektar jämfört med föregående år	4
Nästan 20 procent av matpotatisarealen är färskpotatis	4
Totala matpotatis-skörden fyra procent högre än 2007	4
Större totalskörd trots minskad areal för potatis för stärkelse	5
Mindre obärgade arealer jämfört med föregående år	6
Tabeller	8
Teckenförklaring	8
1. Matpotatis. Preliminära resultat 2008	9
2. Potatis för stärkelse. Preliminära resultat 2008	10
3. Potatis. Obärgad areal. Preliminära resultat 2008	11
Fakta om statistiken	12
Detta omfattar statistiken	12
Definitioner och förklaringar	12
Så görs statistiken	13
Statistikens tillförlitlighet	13
Bra att veta	14
In English	15
Summary	15
List of tables	16
List of terms	16

Statistiken med kommentarer

Potatisarealerna fortsätter att minska

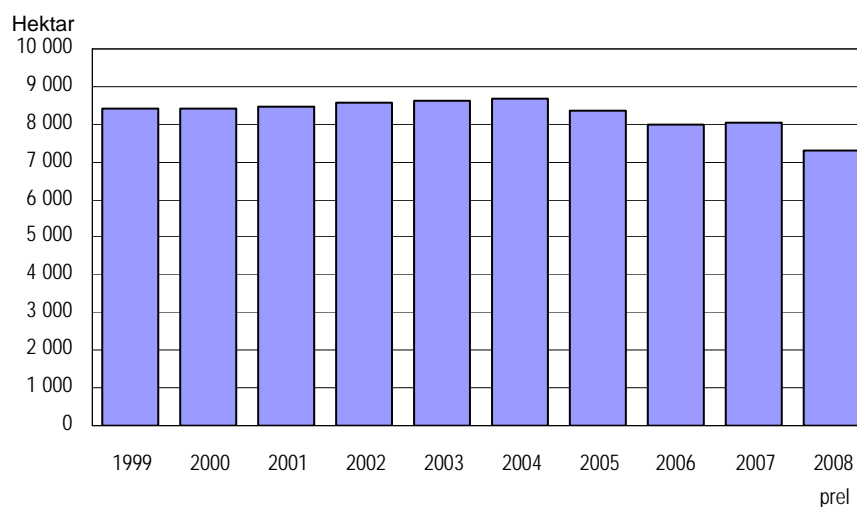
Den preliminära arealen matpotatis, vilken används för beräkning av totalskörda, uppgick år 2008 på riksnivå till 19 680 hektar. Det är en minskning med ca 650 hektar eller drygt tre procent jämfört med föregående års slutliga statistik. Det är främst i Hallands och Västra Götalands län som matpotatisarealerna minskat. Figur A visar att den totala arealen matpotatis i riket har under den senaste tioårsperioden, med undantag för år 2004 och 2005, sjunkit trendmässigt. Skörd från husbehovsodlingar, kolonilotter etc. ingår inte i föreliggande statistik.

Figur A. Matpotatis. Arealer 1999–2008

Arealen stärkelsepotatis, 7 310 hektar, är i år drygt 700 hektar mindre än föregående år och den minsta arealen för perioden 1999–2008. Arealen potatis för stärkelse i riket har dock varit relativt konstant fram t.o.m. år 2004 för att sedan successivt minska under den senare delen av 10-årsperioden, se figur B.

Figur B. Potatis för stärkelse. Arealer 1999–2008

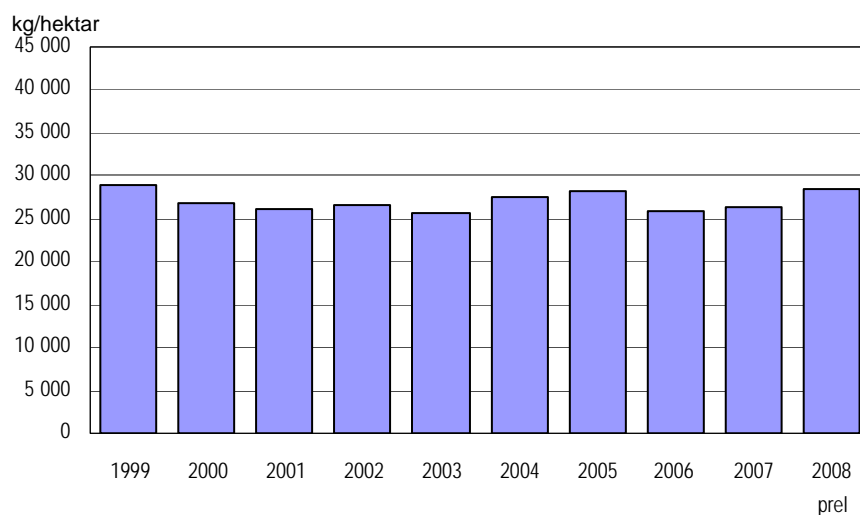

Hektarskörden av matpotatis ökar 2 000 kilo per hektar jämfört med föregående år

Hektarskörden av matpotatis inklusive färskpotatis beräknas för år 2008 till 28 340 kilo per hektar, vilket är 7,8 procent, eller drygt 2 000 kg/ha, över föregående års slutliga hektarskörd. Till matpotatis räknas förutom färskpotatis och höst- och vinterpotatis för direkt konsumtion även potatis för tillverkning av mos, chips, pommes frites m.m. samt foderpotatis och utsädesodlingar av matpotatissorter.

Av figur C framgår att hektarskördenivån varit relativt konstant under 10-årsperioden med undantag för några år med en högre skördenivå, 1999, 2004, 2005 och 2008.

Figur C. Matpotatis. Hektarskördar 1999–2008

Nästan 20 procent av matpotatisarealen är färskpotatis

Hallands och Östergötlands län redovisar de högsta hektarskördarna 2008 med 33 850 respektive 33 230 kilo per hektar, vilket är 23 respektive 14 procent högre skörd på länsnivå jämfört med föregående år. I Norrbottens län är hektarskördenivån ca 12 procent över fjolårets medan Skåne län, som har en omfattande odling av färskpotatis och därmed en lägre hektarskördenivå, har drygt 6 procent högre hektarskörd jämfört med i fjol. Huvudorsaken till den lägre hektarskörden i Örebro län jämfört med 2007 är obärgad areal till följd av regn under skördeperioden. När hektarskörden beräknas ingår eventuell obärgad areal i skattningen. Stora obärgade arealer sänker därmed den skattade hektarskörden. Ingen beräkning av hektarskörd för skördad areal görs.

Hektarskörden för färskpotatis beräknas även separat. På riksnivå uppgår den till 17 310 kilo per hektar, en minskning med ca fem procent jämfört med föregående år. Uppemot 19 procent av rikets matpotatisareal var färskpotatisodlingar, en ökning med fyra procentenheter jämfört med föregående år. Uppgifter om färskpotatis insamlas för sorterna Early Puritan, Maria, Maris Bard, Minerva, Pentland Javelin, Premiere, Rocket, Solist och Swift. Brukaren har också möjlighet att ange skörd för ytterligare sorter som skördats som färskpotatis.

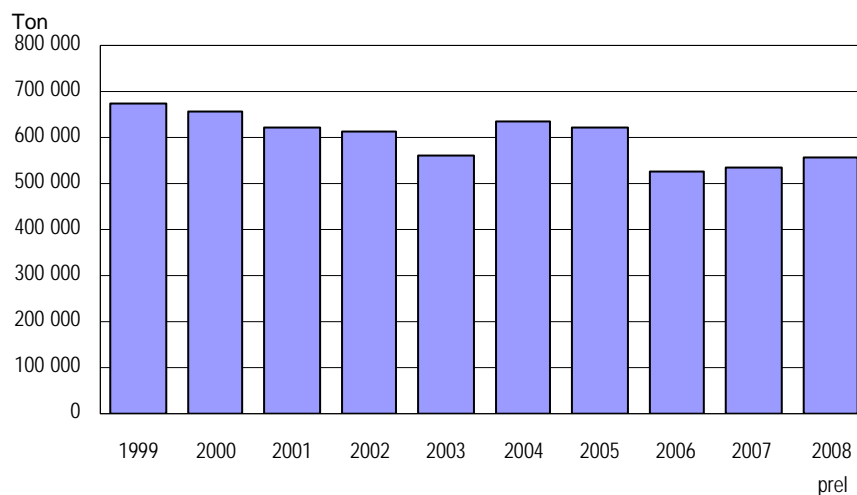
Totala matpotatisskörden fyra procent högre än 2007

Totalskörden av matpotatis beräknas för riket till 557 700 ton (se tabell 1). Det är fyra procent högre än 2007 års slutliga totalskörd trots att odlingsarealen minskat. Fyra län dominerar matpotatisodlingen: Skåne, Västra Götalands, Hallands och Östergötlands län. Tillsammans står de i år för ca 74 procent av landets totala matpotatisskörd. Högre totalskörd, storleksordningen 10 procent högre än föregående år, redovisas för Östergötlands, Hallands och Norrlandslännen. För Skåne län är motsvarande siffra sex procent. Övriga län uppvisar mind-

re förändringar jämfört med föregående år med undantag för Örebro och Värmlands län där totalskörden är drygt 20 respektive 10 procent under fjolårets nivå, främst beroende på obärgade arealer som uppstod i samband med skörd.

Utvecklingen av den totala matpotatisskörden under den senaste 10-årsperioden visas i figur D. Totalskörden minskade trendmässigt i början av perioden. För åren 2004 och 2005 skedde en viss återhämtning under år med goda hektarskördenivåer, vilket även kan gälla för årets något högre totalskörderesultat.

Figur D. Matpotatis. Totalskördar 1999–2008

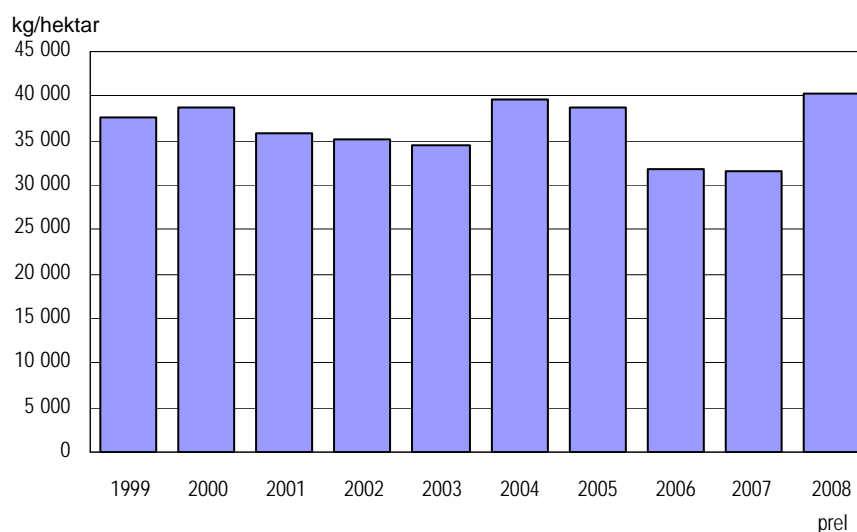

Större totalskörd trots minskad areal för potatis för stärkelse

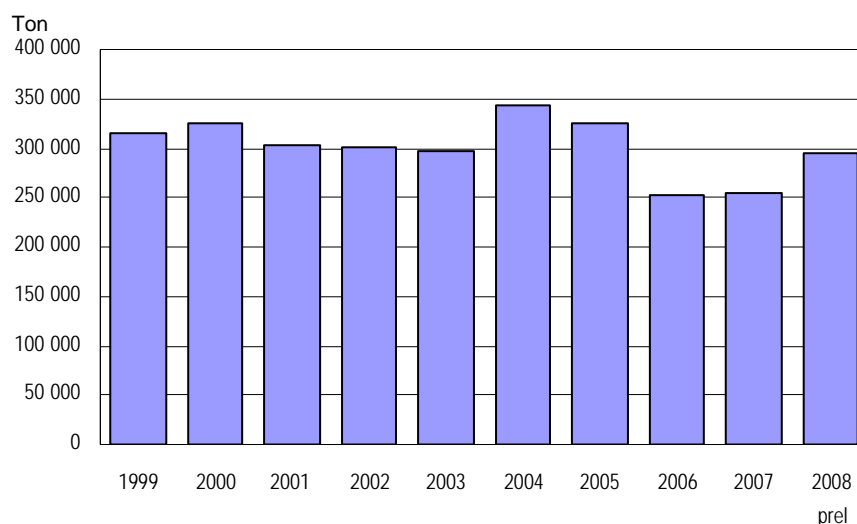
Potatis för stärkelse odlas främst i Skåne, Blekinge och Kalmar län. Hektarskörden beräknas till 40 400 kilo per hektar och den totala skörden till 295 300 ton, vilket är 16 procent högre än föregående års resultat (se tabell 2). Kalmar län redovisar den högsta hektarskörden på 43 090 kilo per hektar. I beräkningarna av hektar- och totalskördar ingår även utsädesodlingar.

Av figur E framgår att hektarskörden 2008 är den högsta som noterats under 10-årsperioden. Arealminskningen under 2008 gör dock att totalskörden inte ökar i lika stor utsträckning som hade varit fallet med oförändrad areal. Utvecklingen av totalskördarna följer, med undantag för 2008, i stort sett utvecklingen av hektarskördarna vilket framgår av figur E och F.

Figur E. Potatis för stärkelse. Hektarskördar 1999–2008

Figur F. Potatis för stärkelse. Totalskördar 1999–2008

Mindre obärgade arealer jämfört med föregående år

Obärgade arealer för matpotatis beräknas för landet som helhet uppgå till 280 hektar vilket är 700 hektar mindre än föregående år. Ca 1,4 procent av matpotatisarealen beräknas vara obärgad (se tabell 3). De största obärgade arealerna redovisas i Svealands slättbygder. Stora regnmängder i samband med skörden medförde att vatten blev stående kvar i fälten och orsakade skador på grödan. För flertalet odlingar har endast mindre delar av fälten, t.ex. körspår lämnats, men för enstaka odlare har stora delar av potatisarealen fått lämnas obärgad. För potatis för stärkelse beräknas 10 hektar eller ca 0,2 procent av arealen vara obärgad.

Odlingsbetingelser

Våren inleddes med en varm avslutning av april och med undantag för ett inbrott av ishavsluft i mitten av månaden, då snö föll i delar av Svealand och sydvästra Norrland, var vädret gynnsamt för potatissättningen med mindre nederbörd än normalt. Även den första delen av juni var varm och en del odlingar sattes tillbaka av försommartorka. Runt midsommar ersattes värmen av ostadigare väder utan att komma upp i nederbördsmängder som orsakade fjolårets obärgade arealer. Juli blev som helhet soligare än normalt i större delen av landet. Augusti och början av september präglades istället av ostadigt väder med stora nederbördsmängder som gjorde att det var svårt att komma ut i fälten under en tid i slutet av odlingssäsongen och under skördarbetet. Slutet av september och oktober hade dock gynnsamt väder och det mesta av arealerna kunde bärgas.

Skördens kvalitet

Jordbrukarna gjorde i matpotatisundersökningen en bedömning om huruvida olika kvalitetsegenskaper förekom i större utsträckning än normalt. Små knölar och rötskador rapporteras förekomma i större utsträckning än normalt under 2008. Bedömningen är sammantaget att skörden håller en bättre kvalitet än i fjol.

Jordbrukarna gjorde en bedömning om bortsorteringen var större än normalt. På riksnivå angav 28 procent att bortsorteringen inte var större än normalt medan 7 procent ansåg att så var fallet. Återstående, 65 procent av odlarna, hade ingen uppfattning då de t.ex. sålde potatisen utan sortering eller inte börjat sortera potatisen ännu. Uppgifterna om bedömda kvalitetsegenskaper kan ses som kompletterande information till de standardtal för bortsortering som används vid beräkningen av den reducerade skördens storlek. Resultaten redovisas utförligare i dokumentet "Beskrivning av statistiken".

I undersökningen om potatis för stärkelse gjordes endast en bedömning om rötskadade knölar förekom i större utsträckning än normalt. Där angav 91 procent av odlarna att förekomsten av rötskadade inte förekom i större utsträckning än normalt, 3 procent angav att det fanns mer rötskadade knölar än normalt (en minskning med 33 procentenheter jämfört med 2007) och 6 procent angav ”vet ej”.

Kommentarer till tabellerna

Redovisning görs för län, produktionsområden och hela riket. I tabellerna redovisas antal jordbruksföretag som utgör underlag för beräkningarna, bärgad skörd per hektar, medelfel för hektarskörd, grödareal, total skörd samt medelfel för den totala skörden. Slutliga resultat för riket för de närmast föregående åren redovisas också som jämförelse.

För att undvika redovisning av alltför osäkra resultat krävs att redovisad hektarskörd för länet grundar sig på uppgifter från minst 20 jordbruksföretag. Vid färre antal företag ersätts skördeuppgiften i tabellen med två prickar (..). När inga observationer finns att redovisa markeras detta med ett streck (-).

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available or too unreliable to be presented

1. Matpotatis. Preliminära resultat 2008

Hektarskörd, areal och totalskörd

1. Table potatoes. Preliminary results 2008
Yield per hectare, crop area and total production

Område	Antal undersökta företag	Hektarskörd tot, kg/ha	Hektarskörd red, kg/ha ²⁾	Medelfel, procent	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton ²⁾	Medelfel, procent
Län							
Stockholms	1	110
Uppsala	19	300
Södermanlands	4	90
Östergötlands	64	36 720	33 230	1,6	1 730	57 500	1,6
Jönköpings	17	290
Kronobergs	8	110
Kalmar	20	32 070	29 360	4,9	460	13 600	4,9
Gotlands	49	31 640	29 150	2,9	920	26 800	2,9
Blekinge	18	120
Skåne	252	30 610	28 680	1,4	6 560	188 200	1,4
Hallands	76	36 590	33 850	2,1	2 180	73 800	2,1
Västra Götalands	98	33 830	30 720	1,8	2 970	91 200	1,8
Värmlands	32	25 650	22 860	4,8	520	11 800	4,8
Örebro	34	30 010	26 740	3,8	580	15 600	3,8
Västmanlands	4	60
Dalarnas	52	29 440	25 800	1,4	920	23 700	1,4
Gävleborgs	32	20 580	18 080	3,0	340	6 100	3,0
Västernorrlands	19	200
Jämtlands	15	170
Västerbottens	37	22 870	18 120	2,7	430	7 800	2,7
Norrbottens	32	23 950	19 290	2,6	620	12 000	2,6
Produktionsområden							
Götalands södra slättbygder	203	33 850	31 570	1,5	5 410	170 700	1,5
Götalands mellanbygder	188	29 820	27 800	1,5	4 470	124 400	1,5
Götalands norra slättbygder	138	36 360	32 960	0,8	4 210	138 900	0,8
Svealands slättbygder	77	27 480	24 560	2,2	1 410	34 600	2,2
Götalands skogsbygder	69	27 330	24 860	3,9	1 130	28 100	3,9
Mell Sveriges skogsbygder	58	24 790	21 930	3,8	880	19 300	3,8
Nedre Norrland	80	23 500	20 450	2,8	1 090	22 300	2,8
Övre Norrland	70	23 510	18 810	1,9	1 070	20 200	1,9
Hela Riket ⁴⁾							
2008	883	31 040	28 340	0,7	19 680	557 700	0,7
2007	974	28 850	26 300	0,8	20 330	534 700	0,8
2006	1 023	28 430	25 990	0,7	20 210	525 300	0,7
2005	1 059	30 810	28 200	0,7	22 080	622 700	0,7
2004	1 076	30 200	27 610	0,8	23 010	635 300	0,8
2003	1 051	28 020	25 580	1,0	21 920	560 800	1,0
Genomsnitt 2003–2007		29 240	26 740		21 510	575 800	

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (...).

2) Reducerad för små (<35 mm), rötskadade eller grönfärgade knölar.

3) Preliminär areal enligt JO 10 SM 0802 om jordbruksmarkens användning.

4) För åren 2003-2007 redovisas de slutliga resultaten.

2. Potatis för stärkelse. Preliminära resultat 2008

Hektarskörd, areal och totalskörd

2. Potatoes for processing of starch. Preliminary results 2008
Yield per hectare, crop area and total production

Område	Antal undersökta företag ¹⁾	Hektarskörd, kg/ha	Hektarskörd red, kg/ha ²⁾	Medelfel, procent	Areal, hektar ³⁾	Total skörd, ton ²⁾	Medelfel, procent
Län							
Kalmar	23	43 270	43 090	1,4	750	32 500	1,4
Blekinge	36	40 530	40 370	3,1	2 150	86 900	3,1
Skåne	88	40 450	40 290	1,3	4 310	173 600	1,3
Övriga	10	90
Hela Riket⁴⁾							
2008	157	40 560	40 400	1,2	7 310	295 300	1,2
2007	169	31 790	31 660	2,3	8 030	254 300	2,3
2006	162	31 820	31 690	1,9	7 970	252 500	1,9
2005	168	38 930	38 770	1,2	8 370	324 600	1,2
2004	175	39 880	39 720	1,1	8 660	343 800	1,1
2003	179	34 520	34 380	1,4	8 620	296 300	1,4
Genomsnitt 2003–2007		35 390	35 240		8 330	334 300	

1) Antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna. Där antalet understiger 20 utelämnas resultaten (..).

2) Reducerad för rötskadade knölar.

3) Preliminär areal enligt JO 10 SM 0802 om jordbruksmarkens användning..

4) För åren 2003-2007 redovisas de slutliga resultaten.

3. Potatis. Obärgad areal. Preliminära resultat 2008 Hektar och procent av grödarealen

3. Potatoes. Area not harvested. Preliminary results 2008
Hectares and percent of the cultivated area

Område	Matpotatis		Potatis för stärkelse	
	Obärgad areal		Obärgad areal	
	Hektar	Procent	Hektar	Procent
Län				
Stockholms	-	-
Uppsala
Södermanlands	-	-
Östergötlands	20	1,4
Jönköpings	-	-
Kronobergs
Kalmar	0	0,1	0	0,0
Gotlands	20	1,8	-	-
Blekinge	0	0,2
Skåne	20	0,3	10	0,2
Hallands	20	1,1	-	-
Västra Götalands	30	0,9
Värmlands	20	3,2
Örebro	50	8,2
Västmanlands	-	-
Dalarnas	10	0,7
Gävleborgs	10	2,8
Västernorrlands
Jämtlands
Västerbottens	10	1,5	-	-
Norrbottnens	10	1,4	-	-
Produktionsområden				
Götalands södra slättbygder	40	0,8	0	0,3
Götalands mellanbygder	20	0,4	0	0,1
Götalands norra slättbygder	40	1,1	0	0,9
Svealands slättbygder	130	8,9
Götalands skogsbygder	10	0,9	10	1,1
Mellersta Sveriges skogsbygder	20	2,5
Nedre Norrland	20	1,5	-	-
Övre Norrland	20	1,4	-	-
Hela Riket ¹⁾				
2008	280	1,4	10	0,2
2007	960	4,7	890	11,0
2006	280	1,4	170	2,2
2005	260	1,2	0	0,0
2004	540	2,3	60	0,7
2003	330	1,5	20	0,3

Anm. Där antalet företag i bearbetningen understiger 20 utelämnas resultaten (..).

1) För åren 2003-2007 redovisas de slutliga resultaten.

Fakta om statistiken

Sedan lång tid tillbaka har i Sverige varje år uppskattningar av skördar inom jordbruket redovisats. Skördeuppskattningar enligt den s.k. objektiva metoden infördes i början av 1960-talet, genomfördes av SCB och utformades då främst för skördeskadeskyddets behov av statistik som beräkningsunderlag. Därigenom uppfylldes i huvudsak även andra behov av skördestatistik. Det statliga skördeskadeskyddet upphörde efter 1987 års skörd då ansvaret övertogs av Lantbrukarnas riksförbund (LRF). När även detta skydd avvecklades 1995 åtog sig staten att ha ett övergripande ansvar för skördeskador av naturkatastrofkaraktär. Under andra hälften av 1990-talet förändrades undersökningsmetoderna och den s.k. objektiva metoden med provtagningar i fält används inte längre. För potatis baseras skördestatistiken fr.o.m. 1999 på uppgifter som insamlas direkt ifrån lantbrukarna.

Detta omfattar statistiken

Definitioner och förklaringar

Den **population**, som den preliminära skördestatistiken ska belysa, utgörs av jordbruksföretag med odling av matpotatis respektive potatis för stärkelse under 2008. Skördestatistiken baseras på urvalsundersökningar med jordbruksföretag som undersökningsenheter. Med **jordbruksföretag** avses en inom jordbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning.

Grödarealerna är hämtade från den preliminära statistiken om åkerarealens användning som grundar sig på uppgifter från Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd.

Skörd av potatis redovisas dels för matpotatis och dels för potatis för stärkelse. Till **matpotatis** räknas förutom färskpotatis och höst- och vinterpotatis för direkt konsumtion även industripotatis för tillverkning av t.ex. mos, chips, pommes frites och för leverans till skalerier samt foderpotatis och utsädesodlingar av matpotatissorter. I **potatis för stärkelse** ingår även utsädesodlingar.

Den **totala hektarskörden** som är en bruttoskörd tas fram som kvoten mellan den skattade totalskörden (brutto) och den skattade arealen i redovisningsgruppen.

Den **reducerade hektarskörden** erhålls därefter genom att korrigera den totala hektarskörden för bortsortering och småfallande med hjälp av standardtal. Standardtalen baseras på uppgifter från 1987-1998 års objektiva skördeuppskattningar på produktionsområdesnivå och för riket. För matpotatis beräknades standardtalet för bortsortering av småfallande, gröna och rötskadade m.m. på riksnivå till 9,5 procent. För potatis för stärkelse, där endast rötskadade knölar bortsorteras, beräknades standardtalet till 0,4 procent. För färskpotatis görs ingen korrigering för bortsortering.

När hektarskördarna beräknas ingår eventuell obärgad areal och osatta vändtegar i skattningen. Stora obärgade arealer sänker den skattade hektarskörden. Ingen beräkning av hektarskörd för skördad areal görs.

Totalskörden (netto), som är den redovisade, beräknas sedan genom att den reducerade hektarskörden multipliceras med de publicerade preliminära arealuppgifterna.

Undersökningen om skörd av potatis ingår i Sveriges officiella statistik. Resultaten utnyttjas som underlag för myndigheter och näringsliv vid planering inom

områdena jordbruk och miljö. Resultaten används också för rapportering till EU enligt bindande förordningar.

Så görs statistiken

Skördeskattningarna av potatis 2008 baseras på uppgifter från ett urval av odlare. I de preliminära skördeskattningarna för år 2008 har uppgifter från 883 av 1 120 utvalda matpotatisodlare respektive uppgifter från 157 av 177 utvalda odlare av stärkelsepotatis ingått i beräkningarna.

Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd avseende 2008. Registret innehåller gröduppgifter som lämnats av de lantbrukare som ansökt om stöd. Jordbrukare som ansöker om arealbaserade stöd ska redovisa hela åkerarealen uppdelad på grödor.

Urvalet för matpotatis är stratifierat efter produktionsområde och gårdarnas odlingsareal, totalt 21 strata. Urvalet för potatis för stärkelse är stratifierat efter odlingsområde och gårdarnas odlingsareal, totalt 10 strata. Uttagning av odlare görs med hjälp av ett obundet slumpmässigt urval inom varje stratum. Bortfall hanteras med rak uppräknings inom strata.

Uppgiftsinsamlingen sker genom att jordbrukarna lämnar sina skördeuppgifter via internet eller via telefonintervjuer utförda av SCB:s intervjuare.

För matpotatis insamlades uppgifter om:

- Skördad kvantitet av färskpotatis, främst sorterna Arielle, Early Puritan, Maria, Maris Bard, Minerva, Pentland Javelin, Premiere, Rocket, Solist och Swift.
- Skördad kvantitet av matpotatis.
- Kvalitetssegenskaper, en bedömning om rötskadade knölar förekom i större utsträckning än normalt.
- Areal vändteg.
- Obärgad areal av matpotatis.
- Areal med ekologisk odling.

För potatis för stärkelse insamlades uppgifter om:

- Skördad kvantitet av potatis för stärkelse.
- Kvalitetssegenskaper, en bedömning om rötskadade knölar förekom i större utsträckning än normalt.
- Areal vändteg.
- Obärgad areal av potatis för stärkelse.

Med ledning av varje företags areal, som ingår i uppgiftsinsamlingen, framräknas företagets hektarskörd. Arealuppgifterna är i regel desamma som lantbrukaren redovisat i sin SAM-ansökan tidigare under året.

Statistikens tillförlitlighet

För att belysa den osäkerhet som finns i resultaten på grund av att beräkningarna grundar sig på uppgifter från ett urval av företag redovisas i tabellerna relativa medelfel för de skattade hektarskördarna och totalskördarna. I medelfelet inkluderas även effekten av andra slumpmässiga fel, däremot inte systematiska fel såsom bortfallsfel eller mätfel.

Bortfall

Andelen bortfall i årets preliminära beräkning för matpotatis är 10,0 procent (112 undersökningsenheter), därav är 1,3 procent (14 undersökningsenheter) partiella bortfall. För potatis för stärkelse är andelen bortfall 10,2 procent (18 undersökningsenheter).

Medelfel

Medelfelet anges i procent av den skattade skörden. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas. För t.ex. en skattad hektarskörd för potatis på 30 000 kg/ha och ett medelfel på 1,0 procent (dvs. 300 kg/ha) kan man med liten felrisk (5 procent) säga att intervallet $30\,000 \pm 2 \times 300$ (dvs. 29 400 – 30 600 kg/ha) omfattar den verkliga hektarskörden.

Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd betraktas i detta sammanhang som totalregister för grödarealer, vilket innebär att de procentuella medelfelen för hektar- och totalskörd blir identiska.

Övertäckning och undertäckning

Mellan tidpunkten för urvalsramens upprättande och undersökningstillfället sker förändringar i företagsbeståndet. Nystartade företag utgör undertäckning och företag som upphört eller inte odlar potatis utgör övertäckning. Från och med 2001 års undersökning används årets aktuella uppgifter om lantbruksföretag och arealer som underlag för urvalet. Detta medför att undertäckningen minskats till en marginell nivå. Övertäckningen beräknas i 2008 års preliminära statistik till 11,2 procent (125 undersökningenheter) för matpotatis och 1,1 procent (2 undersökningenheter) för stärkelsepotatis. I övertäckningen inkluderas företag som visar sig ha potatisodlingen utarrenderad, vilket just för matpotatis är tämligen vanligt.

Bearbetning

Uppgifterna granskas vid SCB. I samband med detta görs manuella och maskinella kontroller. Särskild granskning görs t.ex. när låga respektive höga hektarskördar redovisats. Vid behov tas förnyad kontakt med uppgiftslämnarna. Säkerheten i bearbetningsprocessen bedöms vara god.

Bra att veta

Från provtagning till uppgifter från jordbrukarna

Under mer än 35 år utgjorde de objektiva skördeuppskattningarna med provtagningar grunden för beräkning av skörden av spannmål och potatis. Sedan 1999 samlas uppgifter om potatis in direkt ifrån jordbrukarna. Skillnader mellan metoderna gör att jämförelser med åren före 1999 och resultaten för senare år är svåra att göra. Detta beskrivs närmare i dokumentet "Beskrivning av statistiken". En länk till dokumentet finns i avsnittet "Elektronisk publicering".

Annan statistik

Preliminära uppgifter om jordbruksmarkens användning 2008 har redovisats i Statistiska meddelanden JO 10 SM 0802.

Med skördestatistiken för en lång följd av år som underlag beräknar SCB normskördar. Med normskördar menas den skörd som man kan förvänta sig under normala väderbetingelser. Resultaten redovisas i juni varje år i Statistiskt meddelande, senast JO 15 SM 0801. Redovisning sker för skördeområden, län, produktionsområden och riket.

Elektronisk publicering

Detta statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats <http://www.sjv.se> under Statistik samt på SCB:s webbplats <http://www.scb.se> under Jord- och skogsbruk, fiske.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#).

In English

Summary

This report provides the preliminary results of 2008 for the yield per hectare and total production of potatoes. The results are presented for counties, production areas and for the whole country.

The results are presented for table potatoes and potatoes for processing of starch. For the whole country, the yield per hectare for table potatoes is estimated at 28 340 kg and the total production is estimated at 557 700 tonnes. The corresponding figures for potatoes for processing of starch are 40 400 kg and 295 300 tonnes, respectively.

The results for 2008 were based on a survey with a sample of 1 120 holdings for table potatoes and a sample of 177 holdings for potatoes for processing starch.

The tables show the number of observations, the total and reduced yields per hectare in kg and total production in metric tonnes. Standard errors are also presented. Unharvested areas are shown in a separate table. As for the reduced yield, the yield per hectare is reduced for small, blighted and green potatoes etc. for table potatoes. The reduction for potatoes for processing of starch is made only for blighted potatoes. These reductions are made with standard values.

When calculating the yields unharvested areas is taken into account, which lower the yield per hectare and owing to that also lower the production. The unharvested areas vary between years depending on the conditions during the growing season. The calculation of total production is based on the reduced yields and areas based on preliminary statistics from the administrative database for agricultural subsidies.

Since 1960, Statistics Sweden has produced statistics for potatoes using an objective method based on probability sampling and physical measurements with samples taken from the fields. The method was changed 1999 on to getting information directly from a sample of farmers. At the same time methodological changes were also made. Due to the changes all comparisons between years before 1999 should be made with great caution. Starting 2006 the farmers can use internet as a tool for data delivery concerning potato production to Statistics Sweden.

List of tables

Explanation of symbols	8
1. Table potatoes. Preliminary results 2008	9
2. Potatoes for processing of starch. Preliminary results 2008	10
3. Potatoes. Area not harvested. Preliminary results 2008	11

List of terms

Antal företag	Number of holdings
Areal	Area
Hektarskörd	Yield per hectare
Hela riket	The whole country
Län	County
Matpotatis	Table potatoes
Medelfel	Standard error
Obärgad areal	Area not harvested
Potatis för stärkelse	Potatoes for processing of starch
Produktionsområde	Production area
Rötskadade	Blighted tubers
Småfallande	Small tubers
Standardtal	Standard value
Total skörd	Total production